

УСТАНОВА АДУКАЦЫІ
«МАГІЛЁЎСКІ ІНСТЫТУТ
МІНІСТЭРСТВА ЎНУТРАНІХ СПРАЎ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ»

ЗАЦВЯРДЖАЮ
Начальнік
Магілёўскага інстытута МУС
генерал-маёр міліцыі
а/п В.М.Палішчук

11.05.2017

Рэгістрацыйны № УД-93-112/вуч.

БЕЛАРУСКАЯ МОВА (ПРАФЕСІЙНАЯ ЛЕКСІКА)
Вучэбная праграма ўстановы вышэйшай адукацыі
па вучэбнай дысцыпліне для спецыяльнасцей
1-93 01 01 Прававое забеспячэнне грамадскай бяспекі
1-93 01 03 Прававое забеспячэнне апэратыўна-вышуковай дзейнасці

2017 г.

Вучэбная праграма складзена на падставе адукацыйных стандартаў вышэйшай адукацыі I ступені па спецыяльнасцях 1-93 01 01 Прававое забеспячэнне грамадскай бяспекі, 1-93 01 03 Прававое забеспячэнне апэратыўна-вышуковай дзейнасці, зацверджаных і ўведзеных у дзеянне пастановай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь ад 30 жніўня 2013 г. № 87 (у рэдакцыі пастанаўлення Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь ад 30 лістапада 2015 г.).

СКЛАДАЛЬНІК:

С.І. Даніленка, дацэнт кафедры сацыяльна-гуманітарных дысцыплін установы адукацыі «Магілёўскі інстытут Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь», кандыдат філалагічных навук, дацэнт.

РЭЦЭНЗЕНТЫ:

А.М. Макарэвіч, прафесар кафедры літаратуры і міжкультурных камунікацый установы адукацыі «Магілёўскі дзяржаўны ўніверсітэт імя А.А. Куляшова», доктар філалагічных навук, прафесар;

Я.Я. Іваноў, загадчык кафедры тэарэтычнай і прыкладной лінгвістыкі ўстановы адукацыі «Магілёўскі дзяржаўны ўніверсітэт імя А.А. Куляшова», кандыдат філалагічных навук, дацэнт.

РЭКАМЕНДАВАНА ДА ЗАЦВЯРДЖЭННЯ:

Кафедрай сацыяльна-гуманітарных дысцыплін установы адукацыі «Магілёўскі інстытут Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь» (пракакол № 6.1 ад 27.02.2017 г.);

Навукова-метадычным саветам установы адукацыі «Магілёўскі інстытут Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь» (пракакол № 5 ад 17.03.2017 г.).

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Мэта і задачы вучэбнай дысцыпліны

Мэта выкладання дысцыпліны:

выпрацаваць і замацаваць практычныя ўменні і навыкі граматычнага карыстання вуснай і пісьмовай беларускай мовай.

Задачи вывучэння дысцыпліны:

сфарміраваць разуменне неабходнасці ведаць і карыстацца беларускай мовай у прафесійнай дзейнасці;

даць неабходную сістэму ведаў аб лексічным складзе, тэрміналогіі і маўленчай культуры;

дапамагчы ўсвядоміць месца беларускай мовы ў развіцці культуры;

развіць моўна-эстэтычны густ навучэнцаў, звязаны з чысцінёй і правільнасцю мовы;

пашыраць і ўзбагачаць прафесійны лексічны запас навучэнцаў, выпрацаваць уменне практычнага карыстання тэрміналогіяй і прафесійнай лексікай па абранай спецыяльнасці;

фарміраваць устаноўкі на практычнае ўкараненне атрыманых ведаў у прафесійнай дзейнасці і іншых сферах сацыяльнай актыўнасці;

выхоўваць любоў і павагу да мастацкага слова, духоўнай і інтэлектуальнай спадчыны беларускага народа, пачуццё нацыянальнай самапавагі і самаідэнтыфікацыі, імкненне да ўзбагачэння беларускай мовы;

садзейнічаць падрыхтоўцы высокаадукаваных спецыялістаў, здольных вырашаць складаныя моўна-сацыяльныя праблемы бытавання беларускай мовы ў сітуацыі дзяржаўнага білінгвізму.

Месца вучэбнай дысцыпліны ў сістэме падрыхтоўкі спецыяліста.

Сувязі з іншымі вучэбнымі дысцыплінамі

Для курсантаў устаноў адукацыі сістэмы Міністэрства ўнутраных спраў прынята важнай з'яўляецца здольнасць вырашаць складаныя моўна-сацыяльныя праблемы бытавання беларускай мовы ў сітуацыі дзяржаўнага білінгвізму.

Выкладанне дысцыпліны «Беларуская мова (прафесійная лексіка)» мае на мэце выпрацоўку і замацаванне практычных уменняў і навыкаў карыстання вуснай і пісьмовай мовай, развіццё моўна-эстэтычнага густу, пашырэнне і ўзбагачэнне прафесійнага лексічнага запасу будучых спецыялістаў органаў унутраных спраў.

Важнай задачай вучэбнага курса з'яўляецца выпрацоўка ўменняў практычнага карыстання тэрміналогіяй і прафесійнай лексікай па абранай спецыяльнасці і падрыхтоўка да практычнага ўкаранення атрыманых ведаў у іншых сферах сацыяльнай актыўнасці. У працэсе авалодання дысцыплінай

курсанты павінны бліжэй пазнаёміцца з духоўнай і інтэлектуальнай спадчынай беларускага народа, развіць пачуццё нацыянальнай самапавагі.

Курс уключае сем тэм.

Тэма 1 адведзена высвятленню месца і ролі беларускай мовы ў сістэме гуманітарных ведаў сучаснага чалавека. У тэме 2 пададзена вызначэнне асноўных катэгорый лексікалогіі, асаблівасцей лексікі паводле паходжання, ступені і сферы ўжывання; асобная дэталізацыя робіцца ў адносінах да тэрміналагічнай сістэмы сучаснай юрыдычнай навукі. У тэме 3 вывучэнне юрыдычнай тэрміналогіі працягваецца ў суаднесенні і параўнанні беларускай і рускай моў, што мае практычную патрэбу. Па-першае, зараз у нашай краіне суіснуюць дзве дзяржаўныя мовы – беларуская і руская. Па-другое, абедзве мовы паралельна вывучаюцца ў школах, каледжах, установах вышэйшай адукацыі, таму супастаўленне дапамагае больш глыбокаму, асэнсаванаму засваенню асаблівасцей беларускай юрыдычнай тэрміналогіі. У тэме 4 даецца агульнае паняцце аб сістэме функцыянальных стыляў. Заняткі па тэме 5 узнаўляюць і сістэматызуюць веды навучэнцаў адносна навуковага стылю, яго сферы выкарыстання і найбольш ужывальных дакументаў. Тэма 6 прысвечана дэталёваму вывучэнню афіцыйна-дзелавога стылю, яго моўных асаблівасцей (лексічных, граматычных, сінтаксічных), адметнасцей перакладу тэкстаў юрыдычнай тэматыкі. Пры гэтым навукі складання справавых лістоў і патрабаванні да іх афармлення курсанты засвойваюць самастойна. Вывучэнне дысцыпліны «Беларуская мова. Юрыдычная лексіка» завяршаецца разглядам тэмы 7 «Культура прафесійнага маўлення», у межах якой вывучаюцца асноўныя камунікатыўныя якасці маўлення (правільнасць, дакладнасць, лагічнасць, чысціня і багацце маўлення, дарэчнасць, вобразнасць), асноўныя моўныя нормы, праблемы тэхнікі і выразнасці маўлення, падрыхтоўкі публічнага выступлення.

Такім чынам, існуе відавочная сувязь зместу дысцыпліны «Беларуская мова» з іншымі дысцыплінамі гуманітарнага цыклу (найперш, гэта датычыць «Рыторыкі», а таксама дысцыпліны «Замежная мова»).

Шэраг пытанняў, сярод якіх этапы фарміравання беларускай мовы, гісторыя развіцця беларускай навуковай тэрміналогіі, тэрміналагічная лексікаграфія, сінтаксічная стылістыка, кампазіцыйна-структурная арганізацыя навуковага стылю, узаемадзеянне вербальных і невербальных сродкаў маўленчай дзейнасці і інш., выносіцца на самастойны разгляд. Засваенне дысцыпліны прадугледжвае таксама досыць вялікі аб'ём самастойнай працы навучэнцаў па перакладу тэкстаў юрыдычнай тэматыкі.

Патрабаванні да засваення вучэбнай дысцыпліны

Вывучэнне дысцыпліны «Беларуская мова (прафесійная лексіка)» павінна спрыяць фарміраванню наступных кампетэнцый:

акадэмічных:

АК-8. Валодаць навыкамі вуснай і пісьмовай камунікацыі.

прафесійных:

ПК-29 (спецыяльнасць 1-93 01 01) – ПК-32 (спецыяльнасць 1-93 01 03).
Ажыццяўляць прававое інфармаванне і адукацыю.

У выніку засваення вучэбнай дысцыпліны «Беларуская мова (прафесійная лексіка)» курсанты павінны:

ведаць:

сістэму лексічных, граматычных і стылістычных сродкаў беларускай мовы;

тэрміналагічныя слоўнікі і даведнікі па адпаведных сферах навукова-прафесійнай дзейнасці;

умець:

граматна карыстацца вуснай і пісьмовай мовай;

адэкватна ўспрымаць прафесійныя тэксты і навуковую галіновую інфармацыю;

валодаць:

навыкамі перакладу, анатавання і рэферыравання прафесійна арыентаваных тэкстаў;

навыкамі складання і вядзення на беларускай мове дзелавой дакументацыі, падрыхтоўкі навуковых і публічных выступленняў.

Аб'ём вучэбнай дысцыпліны, формы атрымання адукацыі і формы бягучай атэстацыі

Вучэбная дысцыпліна «Беларуская мова (прафесійная лексіка)» вывучаецца ў дзённай і завочнай формах атрымання вышэйшай адукацыі.

У адпаведнасці з вучэбнымі планамі ўстановы адукацыі па спецыяльнасцях 1-93 01 01 Прававое забеспячэнне грамадскай бяспекі, 1-93 01 03 Прававое забеспячэнне апэратыўна-вышуковай дзейнасці на вывучэнне вучэбнай дысцыпліны адводзіцца ўсяго 72 гадзіны.

На вывучэнне вучэбнай дысцыпліны на дзённай форме адводзіцца 34 гадзіны аўдыторных заняткаў, з іх практычных заняткаў – 34. Вучэбная дысцыпліна вывучаецца ў 2 семестры, форма бягучай атэстацыі – залік (2).

На вывучэнне вучэбнай дысцыпліны на завочнай форме адводзіцца 8 гадзін аўдыторных заняткаў, практычных заняткаў – 8. Вучэбная дысцыпліна вывучаецца ў 2 семестры, форма бягучай атэстацыі – залік (2).

ЗМЕСТ ВУЧЭБНАГА МАТЭРЫЯЛУ

Тэма 1. Уводзіны ў дысцыпліну «Беларуская мова (прафесійная лексіка)». Беларуская мова і яе месца ў сістэме агульначалавечых і нацыянальных каштоўнасцей

Прадмет і задачы курса. Роля курса ў фарміраванні і развіцці сацыяльна-асобасных і сацыяльна-прафесійных кампетэнцый выпускніка установы вышэйшай адукацыі сістэмы Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь.

Мова і соцыўм. Функцыі мовы ў грамадстве. Беларуская мова – форма нацыянальнай культуры беларусаў. Канцэпцыі паходжання беларускай мовы. Дзяржаўны статус беларускай мовы ў ВКЛ. Паланізацыя і русіфікацыя. Моўныя рэформы савецкага часу. Развіццё і функцыянаванне беларускай літаратурнай мовы ў XX – пачатку XXI ст.

Тэма 2. Лексічная сістэма беларускай мовы

Лексіка беларускай мовы паводле паходжання (спрадвечна беларуская і запазычаная). Змены ў лексічнай сістэме беларускай мовы: актыўная і пасіўная лексіка. Агульнаўжывальная лексіка і лексіка абмежаванага ўжывання. Спецыяльная лексіка як частка лексічнай сістэмы сучаснай беларускай літаратурнай мовы.

Паняцце тэрміна. Слова і словазлучэнне ў ролі тэрміна. Тэрміналогія. Галіновыя тэрміналагічныя сістэмы. Асаблівасці словаўтварэння беларускай тэрміналогіі (прадуктыўныя спосабы і сродкі). Тэрміны, запазычаныя з іншых моў, іх асваенне беларускай мовай.

Беларуская навуковая тэрміналогія на сучасным этапе.

Тыпы слоўнікаў. Тэрміналагічныя слоўнікі і даведнікі, іх роля і месца ў лексікаграфічнай сістэме беларускай мовы. Тэрміналагічная лексікаграфія 20-30-х гг. XX ст.

Тэма 3. Функцыянаванне беларускай мовы ў сітуацыі білінгвізму

Паняцце білінгвізму. Моўная інтэрферэнцыя як вынік білінгвізму. Віды інтэрферэнцыі.

Паняцце моўнай нормы.

Арфаэпічныя нормы беларускай літаратурнай мовы і прычыны іх парушэння.

Марфалагічныя нормы беларускай літаратурнай мовы.

Назоўнік (несупадзенне ў родзе, ліку і скланенні, канчаткі ў родным склоне, чаргаванне ў месным склоне, скланенне асабовых і ўласных назоўнікаў).

Прыметнік (кароткія прыметнікі, ступені параўнання, канчаткі ў месным і давальных склонах).

Род лічэбнікаў. Скланенне лічэбнікаў. Займеннік (асаблівасці ўтварэння і ўжывання). Прыслоўе (асаблівасці ўтварэння і ўжывання формаў ступеней параўнання ў адрозненне ад рускай мовы).

Дзеяслоў (спецыфіка спражэння, ужыванне суфіксаў дзеясловаў). Дзеепрыметнік і дзеепрыслоўе (асаблівасці ўтварэння, варыянтнасць форм).

Асаблівасці дапасавання і кіравання, ужыванне прыназоўнікаў.

Тэма 4. Функцыянальныя стылі маўлення

Паняцце аб сістэме функцыянальных стыляў. Агульная характарыстыка гутарковага, мастацкага, публіцыстычнага, навуковага, афіцыйна-справавога стыляў.

Узаемапранікненне стыляў.

Тэма 5. Навуковы стыль

Характарыстыка навуковага стылю: агульныя патрабаванні, сфера выкарыстання, моўныя асаблівасці.

Лексіка-граматычныя сродкі арганізацыя навуковага стылю (абстрактныя назоўнікі, зваротныя дзеясловы, неасабова-прэдыкатыўныя словы).

Сінтаксічныя канструкцыі (актыўныя і пасіўныя). Лексічны склад навуковага стылю. Устойлівыя спалучэнні тэрміналагічнага характару. Спасылкі на крыніцу інфармацыі.

Кампазіцыйна-структурная арганізацыя навуковага тэксту (тэма, падтэма; апісанне, апавяданне, разважанне). Сродкі лагічнай сувязі на узроўні сказаў, абзацаў, адрэзкаў тэксту.

Сістэма жанраў навуковай літаратуры: агульная характарыстыка, сфера выкарыстання, адметныя рысы. Структурна-семантычны аналіз анатацый. Віды анатацый. Жанр рэзюмэ і яго асаблівасці. Тыповыя лексіка-сінтаксічныя канструкцыі рэферата. Лексіка-сінтаксічныя канструкцыі афармлення вывадаў, высноў.

Пераклад на беларускую мову навуковых тэкстаў.

Тэма 6. Афіцыйна-справавы стыль

Характарыстыка афіцыйна-справавога стылю: агульныя патрабаванні, сфера выкарыстання.

Моўныя сродкі афіцыйна-справавога стылю (аддзеяслоўныя назоўнікі, спецыфіка дзеяслоўнага кіравання, рэгламентацыя парадку слоў у сказе, выкарыстанне безасабовых канструкцый).

Віды афіцыйна-справавых тэкстаў (заява, даверанасць, аўтабіяграфія, дакладная запіска, справавыя лісты), правілы іх напісання і афармлення.

Кампазіцыя афіцыйна-справавых тэкстаў. Загаловак і іншыя рэквізіты як элементы тэксту службовага дакумента. Роля клішыраваных выказаў у арганізацыі тэксту службовых дакументаў.

Пераклад на беларускую мову афіцыйна-справавых тэкстаў.

Тэма 7. Культура прафесійнага маўлення

Мова і маўленне. Маўленне – маўленчая дзейнасць – агульная культура чалавека. Прафесійна арыентаванае маўленне.

Паняцце культуры маўлення. Асноўныя камунікатыўныя якасці маўлення: правільнасць, дакладнасць, лагічнасць, чысціня і багацце маўлення, дарэчнасць, вобразнасць.

Правільнасць маўлення і моўныя нормы (лексічныя, арфаэпічныя, акцэнталагічныя, словътваральныя, марфалагічныя, сінтаксічныя). Тыповыя маўленчыя памылкі, іх прычыны, спосабы выпраўлення.

Тэхніка і выразнасць маўлення (голос і маўленчае дыханне, дыкцыя, інтанацыя).

Узаемадзеянне вербальных і невербальных сродкаў маўленчай дзейнасці.

Падрыхтоўка да публічнага выступлення. Асноўныя якасці-паказчыкі паспяховага выступлення. Маўленчы этыкет і культура зносін.

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЫ
(для дзённай формы навучання)

Нумар раздзела, тэмы	Назва раздзела, тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін					Колькасць гадзін КСР	Форма кантролю ведаў	Датагкі
		Усяго	Лекцыі	Семінарскія Заняткі	Практычныя Заняткі	Іншае			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2 семестр									
1	Тэма 1. Уводзіны ў дысцыпліну «Беларуская мова (прафесійная лексіка)». Беларуская мова і яе месца ў сістэме агульначалавечых і нацыянальных каштоўнасцей	2			2			ПК, А	
2	Тэма 2. Лексічная сістэма беларускай мовы	4			2			ПК, А	
					2			ПК, А, АР	
3	Тэма 3. Функцыянаванне беларускай мовы ў сітуацыі білінгвізму	10			2			ПК, А, АР	
					2			ПК, А, АР	
					2			ПК, А, АР	
					2			ПК, А, АР	
					2			ПК, А, АР	
4	Тэма 4. Функцыянальныя стылі маўлення	2			2			ПК, А, АР	
5	Тэма 5. Навуковы стыль	4			2			ПК, А, АР	
					2			ПК, А, АР	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
6	Тэма 6. Афіцыйна-справавы стыль	8			2			ПК, А, АР	
					2			ПК, А, АР	
					2			ПК, А, АР	
					2			ПК, А, АР	
7	Тэма 7. Культура прафесійнага маўлення	4			2			ПК, А, АР	
					2			ПК, А, АР	
	Залік								вусна
	Усяго па дысцыпліне	34			34				

УМОЎНЫЯ АБАЗНАЧЭННІ:

ПК – праверка канспектаў

А – апытванне

АР – абарона рэфератаў

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЫ
(для завочнай формы навучання)

Нумар раздзела, тэмы	Назва раздзела, тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін						Форма кантролю ведаў	Дадагкі
		Усяго	Лекцыі	Семінарскія Заняткі	Практычныя Заняткі	Кантрольныя работы	Іншае		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2 семестр									
3	Тэма 3. Функцыянаванне беларускай мовы ў сітуацыі білінгвізму	4			2			ПК, А	
					2			ПК, А	
6	Тэма 6. Афіцыйна-справавы стыль	4			2			ПК, А	
					2			ПК, А	
	Залік								Вусна
	Усяго па дысцыпліне	8			8				

УМОЎНЫЯ АБАЗНАЧЭННІ:

ПК – праверка канспектаў

А – апытванне

ІНФАРМАЦЫЙНА-МЕТАДЫЧНАЯ ЧАСТКА

1. Аб правілах беларускай арфаграфіі і пунктуацыі : Закон Респ. Беларусь, 23 ліпеня 2008 г., № 420-3 // КонсультантПлюс. Беларусь. Технология 3000 [Электронный ресурс] / ООО «ЮрСпектр», Нац. Центр правовой информ. Респ. Беларусь. – Минск, 2017.
2. Венідзіктаў, С. В. Беларуская мова. Юрыдычная лексіка : вучэб. дапам. / С. В. Венідзіктаў, С. І. Даніленка. – Мінск : Изд-во Гревцова, 2013. – 152 с.
3. Каценка, А. В. Беларуская мова : юрыдычная лексіка : вучэб. дапам. / А. В. Каценка, В. К. Мароз ; М-ва ўнутр. спраў Рэсп. Беларусь, Акад. МУС. – Мінск : Акад. МУС Рэсп. Беларусь, 2012. – 137 с.
4. Смольская, Т. М. Беларуская мова : юрыдычная лексіка : вучэб. дапам. / Т. М. Смольская, Л. У. Хрышчановіч. – 2-е выд., перапр. і дап. – Мінск : РІВШ, 2011. – 240 с.
5. Электронны вучэбна-метадычны комплекс па дысцыпліне «Беларуская мова (прафесійная лексіка)». – Магілёў : кафедра сац.-гуман. дысцыплін Магілёўскага інстытута МУС, 2016.

Дадатковая літаратура

6. Абабурка, М. В. Культура беларускай мовы / М. В. Абабурка. – Мінск : Выш. шк., 1994. – 122 с.
7. Антанюк, Л. А. Спецыяльная лексіка беларускай мовы. Тэрміналогія / Л. А. Антанюк. – Мінск : Акад. кірав. пры Прэзідэнце Рэсп. Беларусь, 2005. – 99 с.
8. Арфаграфічны слоўнік / склад. І. Л. Капылоў, Т. М. Маракуліна, С. Я. Рапацэвіч. – Мінск : Соврем. шк., 2008. – 256 с.
9. Беларуская мова : практ. дапам. для абітурыентаў / В. А. Кіслая ; Акад. МУС. – Мінск : Акад. МУС, 2009. – 128 с.
10. Беларуская мова. Прафесійная лексіка для педагогаў : вучэб. дапам. для студ. устаноў вышэйшай адукацыі па педагагічных спецыяльнасцях / Д. В. Дзятко [і інш.] ; пад рэд. Д. В. Дзятко. – Мінск, 2012. – 230 с.
11. Каценка, А. В. Беларуская мова : прафесійная лексіка : вучэб. дапам. / 3-е выд. – Мінск : Акад. МУС Рэсп. Беларусь, 2007. – 103 с.
12. Каўрус, А. А. Дакумент па-беларуску. Справаводства. Бухгалтэрыя. Рыначная эканоміка / А. А. Каўрус. – Мінск : Беларусь, 1994. – 160 с.
13. Кривицкий, А. А. Белорусский язык для говорящих по-русски / А. А. Кривицкий, А. Е. Михневич. – Мінск : Выш. шк., 2008. – 383 с.
14. Лепешаў, І. Я. Асновы культуры мовы і стылістыкі / І. Я. Лепешаў. – Мінск : Універсітэцкае, 1989. – 205 с.
15. Міхальчанка, А. М. Дапаможнік па справаводству / А. М. Міхальчанка, Э. М. Давыдава. – Мінск : Полымя, 1993. – 333 с.

16. Николаева, О. Н. Современный русско-белорусский словарь для школьников / О. М. Николаева, Т. Н. Трухан; под ред. А. А. Лукашанца. – Мінск : Літаратура і Мастацтва, 2009. – 568 с.
17. Плотнікаў, Б. А. Слоўнік цяжкасцяў беларускай мовы / Б. А. Плотнікаў, В. П. Трайкоўская. – Мінск : Книжны дом, 2004. – 544 с.
18. Практыкум па беларускай мове / пад рэд. Г. М. Малажай. – Мінск : Выш. шк., 1993. – 328 с.
19. Русско-белорусский словарь. Беларуска-рускі слоўнік : свыше 30 000 слов. – Изд. 2-е. – Минск : Современ. шк., 2011. – 752 с.
20. Смольская, Т. М. Беларуская мова : юрыд. лексіка: вучэб. дапам. для студ. юрыдыч. спец. устаноў, якія забяспеч. атрыманне вышэйш. адукацыі / Т. М. Смольская, Л. У. Хрышчановіч. – Мінск : ТетраСистемс, 2006. – 240 с.
21. Цікоцкі, М. Я. Стылістыка беларускай мовы : вучэб. дапам. для фак. журналістыкі / М. Я. Цікоцкі. – Мінск : Універсітэцкае, 1995. – 294 с.
22. Цыбульская, С. І. Даведнік па арфаграфіі і пунктуацыі беларускай мовы / С. І. Цыбульская, І. У. Ялынцава. – 3-е выд., выпр. – Мінск : ТетраСистемс, 2007. – 272 с.
23. Юрыдычны энцыклапедычны слоўнік. – Мінск : БелЭн, 1992. – 636 с.

Пералік сродкаў дыягностыкі вынікаў вучэбнай дзейнасці

Сродкамі дыягностыкі вынікаў вучэбнай дзейнасці па дысцыпліне «Беларуская мова (прафесійная лексіка)» з’яўляюцца:

- 1) апытванне;
- 2) выкананне практыкаванняў;
- 3) канспектаванне;
- 4) складанне руска-беларускага слоўніка юрыдычнай лексікі;
- 5) абарона рэфератаў;
- 6) вусны залік.

Метадычныя рэкамендацыі па выкананню самастойнай працы па вучэбнай дысцыпліне

Час, адведзены вучэбным планам на самастойную работу, можа выкарыстоўвацца для адпрацоўкі тэмы (пытанняў), вынесены на самастойны разгляд, выкананне індыўідуальных творчых заданняў, падрыхтоўку паведамленняў, тэматычных дакладаў, рэфератаў, прэзентацый, эсэ, выкананне практычных заданняў, пераклад тэкстаў юрыдычнай тэматыкі з рускай на беларускую мову, канспектаванне вучэбнай літаратуры, аналітычную апрацоўку беларускамоўных тэкстаў розных стыляў (складанне анатацый, рэфератаў, рэцэнзій, рэзюмэ) і інш.

Змест самастойнай работы (заданні, формы справаздачнасці) адлюстраваны ў навучальным дапаможніку аўтараў С.В Венідзіктава і С.І. Даніленкі, прыведзеным у спісе асноўнай літаратуры.

Кантроль за самастойнай работай курсантаў ажыццяўляецца выкладчыкам, як правіла, падчас аўдыторных заняткаў у выглядзе кантрольных заданняў, тэстаў, абмеркавання рэфератаў, творчых работ, экспрэс-апытванняў, іншых мерапрыемстваў.

ПРАТАКОЛ УЗГАДНЕННЯ ВУЧЕБНАЙ ПРАГРАМЫ

Назва дысцыпліны, з якой патрэбна ўзгадненне	Назва кафедры	Прапановы аб змяненнях у змесце вучэбнай праграмы па вивучаемай вучэбнай дысцыпліне	Рашэнне, прынятае кафедрай, якая распрацавала вучэбную праграму (з указаннем даты і нумара пратакола)
Узгадненне не патрабуецца			

Начальнік кафедры
сацыяльна-гуманітарных дысцыплін
кандыдат філалагічных навук, дацэнт
старшы лейтэнант міліцыі

С.В.Венідзіктаў

ДАПАЎНЕННІ І ЗМЯНЕННІ ДА ВУЧЭБНАЙ ПРАГРАМЫ
на ____ / ____ вучэбны год

№ п/п	Дапаўненні і змяненні	Падстава

Вучэбная праграма перагледжана і адобрана на пасяджэнні кафедры
_____ (пратакол № ____ ад _____ 201_ г.)
(назва кафедры)

Начальнік кафедры

(назва кафедры, спецыяльнае званне,
вучоная ступень, вучоная
званне)

(подпіс)

(І.І.паб.Прозвішча)

ЗАЦВЯРДЖАЮ
Першы намеснік начальніка
Магілёўскага інстытута МУС

(спецыяльнае званне, вучоная ступень,
вучоная званне)

(подпіс)

(І.І.паб.Прозвішча)

ДАПАЎНЕННІ І ЗМЭНЫ ДА ВУЧЭБНАЙ ПРАГРАМЫ
на 2018/2019 вучэбны год

№ п/п	Дапаўненні і змены	Падстава
1	У пералік асноўнай літаратуры (інфармацыйна-метадычная частка) уключыць наступнае выданне: Каценка, А. В. Беларуская мова (прафесійная лексіка) : Рэкамендавана вучэбна-метадычным аб'яднаннем па гуманітарнай адукацыі ў якасці вучэбна-метадычнага дапаможніка для студэнтаў юрыдычных спецыяльнасцяў устаноў вышэйшай адукацыі / А. В. Каценка, В. К. Мароз ; установа адукацыі "Акадэмія Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь". – Мінск : Акадэмія МУС Рэспублікі Беларусь, 2016. – 105 с.	Узгадненне вучэбнай праграмы з актуальным бібліятэчным фондам інстытута

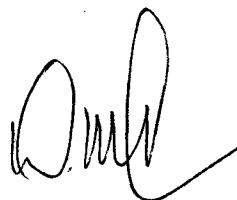
Вучэбная праграма перагледжана і адобрана на пасяджэнні кафедры сацыяльна-гуманітарных дысцыплін (пракакол № 7.1 от 29.03.2018 г.)

Начальнік кафедры
сацыяльна-гуманітарных дысцыплін
кандыдат філалагічных навук, дацэнт
старшы лейтэнант міліцыі

 С.В.Венідзіктаў

ЗАЦВЯРДЖАЮ

Першы намеснік начальніка
Магілёўскага інстытута МУС
кандыдат юрыдычных навук, дацэнт
падпалкоўнік міліцыі

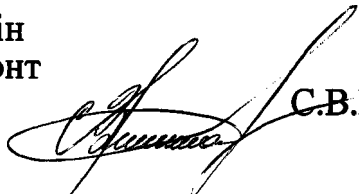
 Ю.П.Шкапляроў

ДАПАЎНЕННІ І ЗМЭНЫ ДА ВУЧЭБНАЙ ПРАГРАМЫ
на 2019/2020 вучэбны год

№ п/п	Дапаўненні і змены	Падстава
1	<p>У пералік асноўнай літаратуры (інфармацыйна-метадычная частка) уключыць выданне: Венідзіктаў, С. В. Беларуская мова. Юрыдычная лексіка : вучэбны дапаможнік / С. В. Венідзіктаў, С. І. Даніленка. – Мінск : Вышэйшая школа, 2019. – 127 с.</p> <p>Перанесці ў раздзел дадатковай літаратуры выданні: Венідзіктаў, С. В. Беларуская мова. Юрыдычная лексіка : вучэб. дапам. / С. В. Венідзіктаў, С. І. Даніленка. – Мінск : Изд-во Гревцова, 2013. – 152 с.</p> <p>Каценка, А. В. Беларуская мова : юрыдычная лексіка : вучэб. дапам. / А. В. Каценка, В. К. Мароз ; М-ва ўнутр. спраў Рэсп. Беларусь, Акад. МУС. – Мінск : Акад. МУС Рэсп. Беларусь, 2012. – 137 с.</p> <p>Смольская, Т. М. Беларуская мова : юрыдычная лексіка : вучэб. дапам. / Т. М. Смольская, Л. У. Хрышчановіч. – 2-е выд., перапр. і дап. – Мінск : РІВШ, 2011. – 240 с.</p>	<p>Узгадненне вучэбнай праграмы з актуальным бібліятэчным фондам інстытута</p>
2	<p>Параграф 4 раздела “Аб’ём вучэбнай дысцыпліны, формы атрымання адукацыі і формы бягучай атэстацыі” выкладзі ў форме “форма бягучай атэстацыі – залік у тэставай форме”. Адпаведную змену зафіксаваць у вучэбна-метадычнай карце.</p>	<p>Выкананне патрабаванняў п. 5.1 Комплексу мер, накіраваных на павышэнне якасці падрыхтоўкі курсантаў (зацв. 22.10.2019)</p>
3	<p>У раздэле “Пералік сродкаў дыягностыкі вынікаў вучэбнай дзейнасці” (інфармацыйна-метадычная частка) пункт 5 выкладзі ў выглядзе “эсэ” замест “рэферат”, зафіксаваўшы адпаведную змену ў вучэбна-метадычнай карце (АР замяніць на Э – эсэ). У раздэле дадаць фармуліроўку: “эсэ з’яўляецца абавязковым элементам вучэбнай праграмы і выконваецца ўсімі навучэнцамі”. Пункт 6 выкладзі ў выглядзе “залік у тэставай форме”.</p>	<p>Рашэнне навукова-метадычнага савета інстытута ад 21.03.2019, пратакол № 8</p>

Вучэбная праграма перагледжана і адобрана на пасяджэнні кафедры сацыяльна-гуманітарных дысцыплін (пратакол № 7.1 от 26.03.2019)

Начальнік кафедры
сацыяльна-гуманітарных дысцыплін
кандыдат філалагічных навук, дацэнт
капітан міліцыі

 С.В.Венідзіктаў

ЗАЦВЯРДЖАЮ
Першы намеснік начальніка
Магілёўскага інстытута МУС
кандыдат юрыдычных навук, дацэнт
падпалкоўнік міліцыі

 Ю.П.Шкапляроў

ДАПАЎНЕННІ І ЗМЭНЫ ДА ВУЧЭБНАЙ ПРАГРАМЫ
на 2020/2021 вучэбны год

№ п/п	Дапаўненні і змены	Падстава
1	Вучэбна-метадычную карту вучэбнай дысцыпліны (для завочнай формы навучання) выкласці ў рэдакцыі:	Рашэнне навукова-метадычнага савета інстытута ад 30.01.2020, пратакол № 7. Распрацоўка новых вучэбных планаў спецыяльнасцей 1-93 01 01 і 1-93 01 03

Нумар раздзела, тэмы	Назва раздзела, тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін						Форма кантролю ведаў	Дадагкі
		Усяго	Лекцыі	Семінарскія Заняткі	Практычныя Заняткі	Кантрольныя работы	Іншас		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1 семестр									
1-3	Тэма 1-3. Уводзіны ў дысцыпліну «Беларуская мова (прафесійная лексіка)». Беларуская мова і яе месца ў сістэме агульначалавечых і нацыянальных каштоўнасцей. Лексічная сістэма беларускай мовы. Функцыянаванне беларускай мовы ў сітуацыі білінгвізму.	2			2			ПК, А, ВП	
	Усяго ў 1 семестры	2			2				

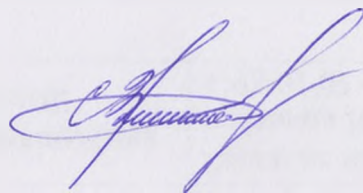
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2 семестр									
1-3	Тэма 1-3. Уводзіны ў дысцыпліну «Беларуская мова (прафесійная лексіка)». Беларуская мова і яе месца ў сістэме агульначалавечых і нацыянальных каштоўнасцей. Лексічная сістэма беларускай мовы. Функцыянаванне беларускай мовы ў сітуацыі білінгвізму.	2			2			ПК, А, ВП	
4-7	Тэма 4-7. Функцыянальныя стылі маўлення. Навуковы стыль. Афіцыйна-справавы стыль. Культура прафесійнага маўлення.	4			2			ПК, А, ВП	
	Залік								Тэст
	Усяго ў 2 семестры	6			6				
	Усяго па дысцыпліне	8			8				

УМОЎНЫЯ АБАЗНАЧЭННІ:

ПК – праверка канспектаў А – апытванне ВП – выкананне практыкаванняў

Вучэбная праграма перагледжана і адобрана на пасяджэнні кафедры сацыяльна-гуманітарных дысцыплін (праатакол № 9 от 19.05.2020)

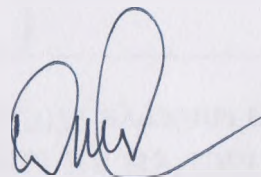
Начальнік кафедры
сацыяльна-гуманітарных дысцыплін
кандыдат філалагічных навук, дацэнт
капітан міліцыі

С.В.Венідзіктаў

ЗАЦВЯРДЖАЮ

Першы намеснік начальніка
Магілёўскага інстытута МУС
кандыдат юрыдычных навук, дацэнт
палкоўнік міліцыі

Ю.П.Шкапляроў

Пералік літаратурных крыніц актуальны і адпавядае патрабаванням

Загадчык бібліятэкі
01.06.2020

А.У.Аляксандрава